

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1366

Vragen van het lid **Wilders** (PVV) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het OM dat weigert een doodsbredeiger te vervolgen* (ingezonden 16 december 2022).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 26 januari 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 1212.

Vraag 1

Kunt u uitleggen waarom het Openbaar Ministerie (OM), waar u verantwoordelijk voor bent, heeft besloten om de doodsbredeiger die heeft gezegd «Kga vrijdag met mijn school naar 2e kamer, hoop voor je dat je er dan ni bent want deze Turken slaan je dood» niet te vervolgen?¹

Antwoord 1

Laat ik vooropstellen dat bedreigen, en in het bijzonder bedreigingen van volksvertegenwoordigers, absoluut niet thuis horen in onze samenleving. Dit ondermijnt onze democratie, en heeft bovendien een enorme impact op de volksvertegenwoordigers zelf. Dit heeft dan ook mijn volste aandacht als Minister van Justitie en Veiligheid. U vraagt mij echter om in te gaan op een beslissing van het Openbaar Ministerie in een individuele zaak. Het is niet aan mij om als Minister van Justitie en Veiligheid om in te gaan op individuele zaken om politieke bemoeienis te voorkomen.

Vraag 2

Staat u nog achter uw uitspraken ten aanzien van bedreigde politici waaronder: «Bedreigingen, in het bijzonder bedreigingen gericht aan democratisch gekozen volksvertegenwoordigers en politici, zijn onacceptabel en horen wat mij betreft niet thuis in enige democratische rechtsorde» en «Iedereen moet in vrijheid zijn werk kunnen doen, dat geldt voor politici van welke kleur dan ook. Dat blijft een heel groot aandachtspunt»? Zo nee, waarom niet?^{2, 3}

¹ Bijlage onderhands meegezonden aan het ministerie.

² Aanhangsel van de Handelingen, Vergaderjaar 2021–2022, nr. 3945.

³ NOS Nieuws, 10 januari 2022, «Yesilgöz over bedreiging politici: «We moeten rechtsstaat verdedigen»», <https://nos.nl/video/2412627-yesilgoz-over-bedeiging-politici-we-moeten-rechtsstaat-verdedigen>.

Antwoord 2
Ja, absoluut.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de reden van het OM om mijn doodsbedreiger niet te vervolgen «het is al zo lang geleden gebeurd dat ik het niet zinvol vind om nu nog een strafzaak te beginnen» een smoesje is, aangezien deze doodsbedreiging van 18 februari 2020 pas in 2026 zal verjaren, en hier dus nog lang geen sprake van is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 1 laat ik mij niet uit over individuele beslissingen van het Openbaar Ministerie, om politieke bemoeienis te voorkomen. Dat geldt niet alleen hier en in dit soort zaken, maar in alle individuele zaken van het Openbaar Ministerie. Wel heb ik het in mijn contacten met het Openbaar Ministerie ook over bedreigingen tegen volksvertegenwoordigers. Het Openbaar Ministerie heeft mij verzekerd dat aangiftes over bedreigingen tegen volksvertegenwoordigers altijd en zonder uitzondering met de grootste zorgvuldigheid worden beoordeeld. Het is echter ook aan het Openbaar Ministerie om betrokkenen goed en zorgvuldig te informeren over hun afwegingen die leiden tot het nemen van een sepotbeslissing. Het Openbaar Ministerie heeft mij laten weten altijd zijn uiterste best te doen om zo goed mogelijk zijn beslissingen te motiveren en ook altijd bereid te zijn te kijken waar dat beter kan. Het gesprek hierover met het Openbaar Ministerie zal ik blijven aangaan.

Wel kan ik in zijn algemeenheid zeggen dat wanneer het Openbaar Ministerie een zaak seponeert met code 43 (oud feit) dit geen verband heeft met de verjaringstermijnen die gelden bij strafbare feiten. Deze code wordt gebruikt in de gevallen waarbij lange tijd is verstreken na het plegen van het feit, hoewel dit bijvoorbeeld nog niet is verjaard.

Vraag 4

Kunt u verklaren waarom het OM wél de doodsbedreiger van VVD'er Rutte vervolgt en 33 maanden celstraf eist, maar mijn doodsbedreiger vrijuit laat gaan met een smoesje?⁴

Antwoord 4

Over individuele zaken laat ik mij, zoals eerder opgemerkt, niet uit. Wel hecht ik eraan op te merken dat het Openbaar Ministerie iedere zaak op zijn eigen merites beoordeelt en dat de identiteit van de bedreigde volksvertegenwoordiger op geen enkele wijze een rol speelt in de beslissing of vervolging wordt ingesteld.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het onacceptabel is dat het OM selectief doodsbedreigers vervolgt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen om hier een einde aan te maken?

Antwoord 5

Het Openbaar Ministerie en de politie zetten zich continu in om bedreigingen van volksvertegenwoordigers te onderzoeken en waar mogelijk te vervolgen. Het Openbaar Ministerie beoordeelt de strafbaarheid op grond van de feiten en omstandigheden en beslist welke afdoening aangewezen is. De identiteit van de bedreigde volksvertegenwoordiger speelt op geen enkele wijze een rol in de beslissing of een vervolging wordt ingesteld en dat zou wat mij betreft ook nooit het gevoel mogen zijn.

Zoals bekend is er een speciaal Team Bedreigde Politici opgericht. Dit team maakt een eerste beoordeling van een melding – ook in de gevallen waarbij nog geen aangifte is gedaan – op strafbaarheid. Wanneer dit het geval is wordt door het Team Bedreigde Politici in beginsel een aangifte opgenomen

⁴ De Telegraaf, «OM eist 33 maanden cel voor bedreiging Rutte en oproep bestorming», <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1584712835/om-eist-33-maanden-cel-voor-bedreiging-rutte-en-oproep-bestorming>.

en wordt nader onderzoek verricht. Het Openbaar Ministerie beoordeelt vervolgens iedere aangifte van bedreiging van een volksvertegenwoordiger. Ook heeft het Openbaar Ministerie het beleid in 2020 aangepast. Als een zaak bewijsbaar is, zal het Openbaar Ministerie verdachten van bedreiging bij voorkeur voor de rechter op een openbare strafzitting brengen in plaats van deze af te doen op een besloten OM-hoorzitting. Reden hiervoor is dat bedreigingen een grote impact hebben op diegenen aan wie het is gericht en op hun directe omgeving. Los van de grote invloed die een bedreiging kan hebben op een persoon krijgt een bedreiging gericht aan een volksvertegenwoordiger ook een ondermijnend karakter en wordt hierdoor onze democratische samenleving aangetast.

Wanneer het Openbaar Ministerie besluit om niet te vervolgen, kan de belanghebbende hierover een klacht indienen bij het gerechtshof met het verzoek alsnog opdracht te geven tot vervolging.

Vraag 6

Bent u bereid zich bij het beantwoorden van deze vragen niet te verschuilen achter het OM, maar de volle politieke verantwoordelijkheid te dragen en er dus voor te zorgen dat het OM niet selectief vervolgt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Als Minister van Justitie en Veiligheid ben ik politiek verantwoordelijk voor het Openbaar Ministerie. Het bedreigen van volksvertegenwoordigers hoort niet thuis in onze samenleving, zoals u weet vind ik dit een zeer belangrijk onderwerp. Hierover spreek ik dan ook regelmatig met het Openbaar Ministerie en dit zal ik ook blijven doen. Het Openbaar Ministerie heeft mij verzekerd deze zaken altijd met de grootste zorgvuldigheid te behandelen. Afwegingen en beslissingen over individuele zaken zijn aan het Openbaar Ministerie. Dit geldt voor alle zaken die het Openbaar Ministerie afdoet. Zoals bekend meng ik mij daar als Minister niet in.